

Moduuli 6

Inklusiivinen tarinankerronta: Moninaisten äänien vahvistaminen digitaalisessa tilassa

Kehittäjä: EUCEN

www.includememedia.eu

This resource is licensed
under CC BY 4.0

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the Finnish National Agency for Education. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them

* Huomautus jätteiden vähentämiseksi: tulosta tämä asiakirja harmaasävyisenä tai mustavalkoisena värillisen sijaan. Tulosta paperin molemmille puolille (kaksipuolinen tulostus) ja, jos mahdollista, tulosta useita dioja tai sivuja yhdelle sivulle.

02

Sivu 5

Aihe 2
Digitaalisen
tarinankerronnan
voima: stereotyyppien
haastaminen ja tasa-
arvon edistäminen

04

Sivu 11

Aihe 4
Kulttuurin säilyttäminen
digitaalisella aikakaudella:
kulttuuriperinnön ja
alkuperäiskansojen äänen
turvaaminen

Moduuli 6: Osallistava tarinankerronta: Moninaisten äänien vahvistaminen digitaalisessa tilassa

01

Sivu 4

Aihe 1
Edustus digitaalisissa
medioissa:
monimuotoisuuden ja
osallisuuden tilanne
Euroopassa

03

Sivu 9

Aihe 3
Digitaalinen
tarinankerronta sosiaalisen
muutoksen välineenä:
eurooppalaiset aloitteet ja
tapaustutkimukset

Oppimistulokset

Aihe 1: Edustus digitaalisissa medioissa: monimuotoisuuden ja osallisuuden tilanne Euroopassa

- Analysoidaan monimuotoisuuden, tasa-arvon ja osallisuuden nykytilaa **eurooppalaisessa digitaalisessa mediassa**.
- Tunnista **mediassa esiintyvät puutteet ja ennakkoluulot** sekä niiden **vaikutukset** syrjittyihin yhteisöihin.

Aihe 2: Digitaalisen tarinankerronnan voima: stereotyyppien haastaminen ja tasa-arvon edistäminen

- Tutki, miten digitaalinen tarinankerronta voi **murtaa stereotyyppien** ja **muuttaa yhteiskunnallisia käsityksiä**.
- Ymmärrä mediakuvauksen vaikutus **sosiaaliseen oikeudenmukaisuuteen ja tasa-arvoon**.

Aihe 3: Digitaalinen tarinankerronta sosiaalisen muutoksen välineenä: eurooppalaiset aloitteet ja tapaustutkimukset

- Arvioi digitaalisen tarinankerronnan aloitteiden tehokkuutta **sosiaalisen tietoisuuden ja edunvalvonnan edistämiseksi**.
- Tutki **osallistavan tarinankerronnan** roolia syrjäytyneiden yhteisöjen voimaannuttamisessa.

Aihe 4: Kulttuurin säilyttäminen digitaalisella aikakaudella: kulttuuriperinnön ja alkuperäiskansojen äänen turvaaminen

- Ymmärrä digitaalisen median rooli **kulttuuriperinnön dokumentoinnissa ja säilyttämisessä**.
- Arvioi eettisiä näkökohtia **kulttuurisessa tarinankerronnassa ja alkuperäiskansojen edustamisessa**.

Aihe 1

Esittäminen digitaalisissa
medioissa:
monimuotoisuuden ja
osallisuuden tilanne
Euroopassa

Painopistealue 1

Edustuksen tilanne

Monimuotoisuuden analysointi eurooppalaisessa digitaalisessa mediassa rodun, sukupuolen, vammaisuuden ja LGBTQ+-identiteettien osalta

Tiedotusvälineiden esitys vaikuttaa suoraan yleiseen käsitykseen ja muokkaa asenteita eri yhteisöjä kohtaan.

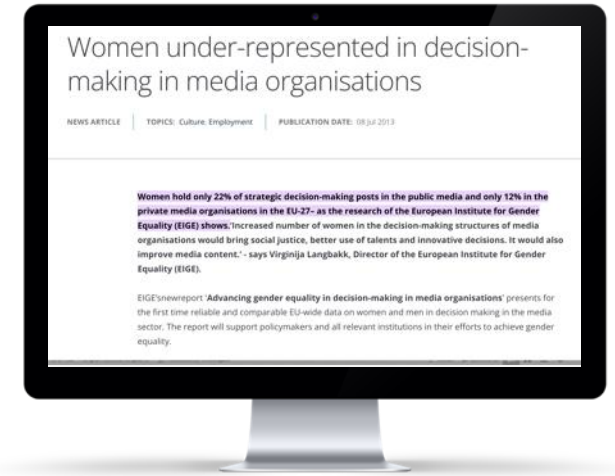
Euroopassa pyrkimykset lisätä monimuotoisuutta digitaalisissa medioissa ovat edelleen epätasaisia: joillakin aloilla on edistytty, kun taas toiset ovat jääneet jälkeen.

Tutkimukset osoittavat, että rodulliset vähemmistöt, naiset ja vammaiset ovat aliedustettuina median johtotehtävissä ja sisällössä.

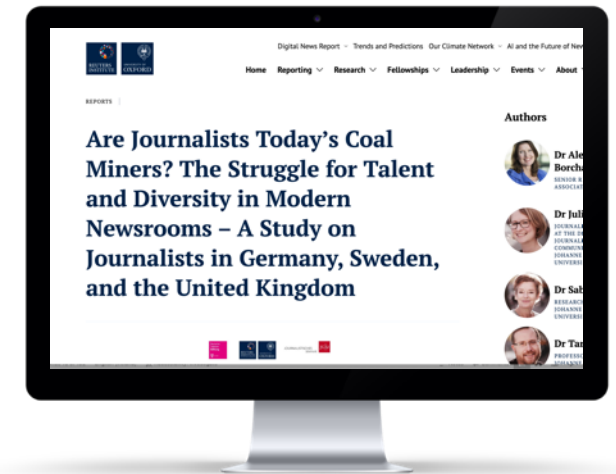
Aliedustus median johtotehtävissä

Eurooppalaiset tiedot osoittavat, että päätöksenteko on edelleen ylivoimaisesti miesten hallitsemaa ja homogeenista:

- Euroopan tasa-arvoinstituutin [tutkimus](#) osoitti, että **naiset** ovat vain **22 %:ssa** julkisen median strategisista johtotehtävistä – ja vain 12 %:ssa yksityisissä tiedotusvälineissä – huolimatta siitä, että he muodostavat lähes puolet median työvoimasta.
- Reutersin journalismin tutkimusinstituutin [tuore tutkimus](#), jossa tarkasteltiin tärkeimpien verkko- ja painetun median toimituskuntien kokoonpanoa, osoitti, että yhdelläkään Saksan tai Ison-Britannian suurista mediayhtiöistä ei ole **ei-valkoista** päätoimittajaa.

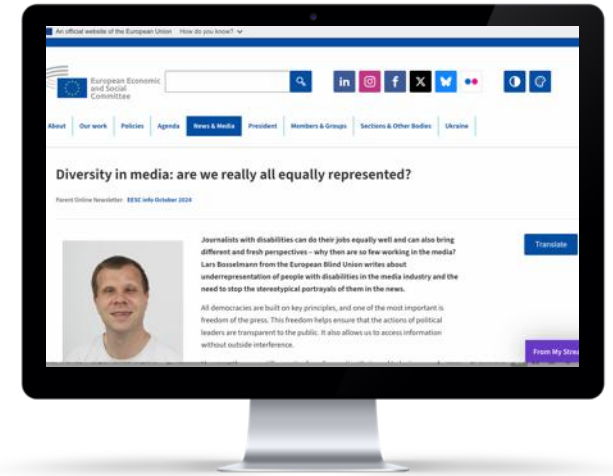
[Klikkaa nähdäksesi](#)

[Napsauta nähdäksesi](#)

Aliedustus median johtotehtävissä

- [Tuoreiden lukujen](#) mukaan **vammaiset** eivät ole edustettuina sanomalehtien, radioasemien ja televisioyhtiöiden henkilöstössä.
- [Ascend Leadershipin](#) vuonna 2017 julkaiseman raportin mukaan huolimatta siitä, että **aasialaiset ammattilaiset** ovat lähes yhtä hyvin edustettuina kuin valkoiset ammattilaiset suurissa Silicon Valley -yrityksissä, valkoisilla työntekijöillä oli noin 154 % suurempi todennäköisyys olla johtotehtävissä.

[Klikkaa nähdäksesi](#)

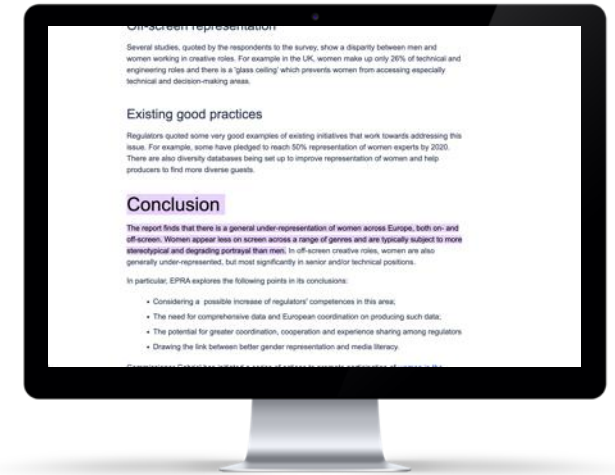

[Klikkaa lukeaksesi](#)

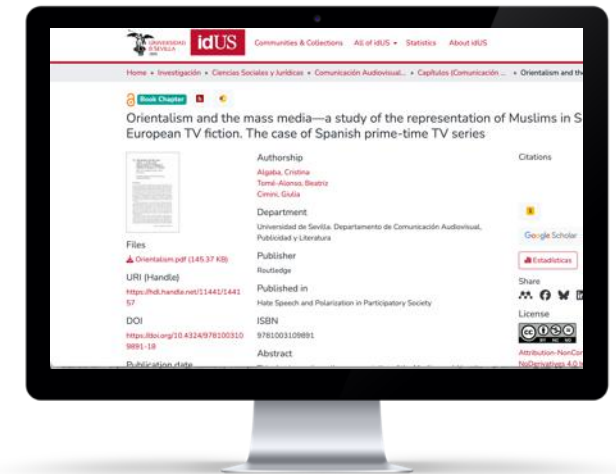
Esitys ruudulla

Ruudulla näkyvä roolitus ja hahmojen luonnehdinta syrjivät edelleen marginaalisia ryhmiä tai esittävät niitä stereotyyppisesti:

- Euroopan sääntelyviranomaisten foorumin [raportti](#) osoittaa, että **naiset** esiintyvät harvemmin eri genreissä, esiintyvät vähemmän katseluajan huippuhetkillä ja kuvataan usein stereotyyppisesti tai halventavasti.
- Espanjalaisessa televisiossa tuotetun [sisällön analyysissä](#) (INE, 2010) havaittiin, että **maahanmuuttajahahmot** muodostivat vain 7,8 % rooleista, vaikka maahanmuuttajat muodostavat 12,2 % väestöstä. He ovat paitsi aliedustettuja, myös kuvataan negatiivisemmin kuin syntyperäiset hahmot.

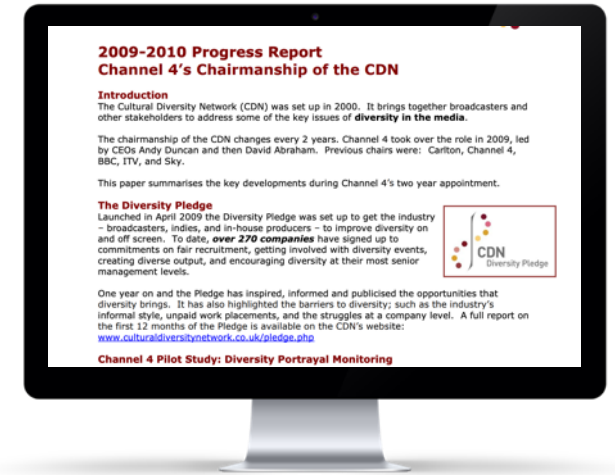
[Klikkaa nähdäksesi](#)

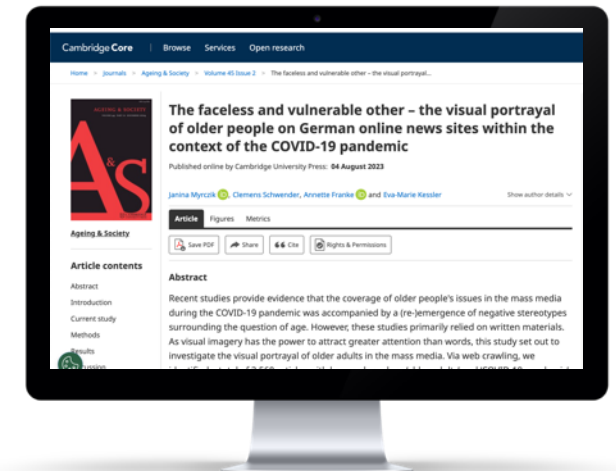
[Napsauta nähdäksesi](#)

Esitys ruudulla

- Isossa-Britanniassa 20 % väestöstä on **vammaisia**, mutta alle 1 % heistä näkyy brittiläisessä televisiossa ([CDN:n edistymiskertomus 2009–2010](#)).
- [Tuoreet tutkimukset](#) osoittavat, että ikääntyneiden asioiden käsittelyyn joukkotiedotusvälineissä COVID-19-pandemian aikana liittyi ikään liittyvien negatiivisten stereotyyppien (uudelleen) ilmaantuminen.

[Klikkaa lukeaksesi](#)

[Klikkaa nähdäksesi](#)

A photograph of several small wooden human figures on a dark board, with a wooden beam or ramp running diagonally across the scene.

Systemien puolueellisuuden, taloudellisten rajoitteiden ja algoritmisten vaikutusten tunnistaminen edustuksessa

Painopistealue 2

Esteet osallisuudelle

Digitaalisen median alalla on rakenteellisia ja systeemisiä esteitä, jotka haittaavat edustusta mediassa, kuten puolueelliset rekrytointikäytännöt, taloudelliset rajoitukset ja algoritmisten suodattimien aiheuttamat vääristymät sisällön jakelussa. Tässä osiossa tarkastellaan, miten digitaaliset alustat voivat vahvistaa hallitsevia narratiiveja ja samalla rajoittaa syrjittyjen sisällöntuottajien näkyvyyttä.

Mikä estää monimuotoisuutta mediassa?

Kuten olemme nähneet, edustus Euroopan mediamaailmassa on edelleen vähäistä ja epätasaista. Mutta mistä tämä jatkuva monimuotoisuuden puute johtuu?

Nykypäivän digitaalisessa mediaympäristössä syväälle juurtuneet rakenteelliset esteet – jotka vaihtelevat syrjivistä rekrytointikäytännöistä ja kroonisesta alirahoituksesta läpinäkymättömään algoritmiseen suodatukseen – vaikuttavat edelleen siihen, kuka pääsee johtamaan, kenellä on resursseja luoda ja kenen ääni kuuluu. Nämä esteet eivät ainoastaan rajoita luovaa pääsyä, vaan ne myös vahvistavat hallitsevia narratiiveja syrjimällä järjestelmällisesti naisia, etnisiä vähemmistöjä, vammaisia ja muita haavoittuvia ryhmiä.

Tässä osiossa tarkastelemme joitakin keskeisiä esteitä, jotka edelleen haittaavat tasapuolista edustusta eurooppalaisissa tiedotusvälineissä.

Ennakkoluuloiset rekrytointikäytännöt

Huolimatta päinvastaisista lupauksista monet media- ja teknologiayritykset jatkavat rekrytointia tavalla, joka asettaa aliedustetut ryhmät epäedulliseen asemaan:

→ 14 000 teknologia-alan ammattilaista (mukaan lukien 4 000 eurooppalaista rekrytoijaa) koostuneessa [kyselyssä](#) 65 % myönsi, että heidän omiin rekrytointipäätöksiinsä vaikutti tiedostamaton tai tietoinen ennakkoluulo, mikä vahvistaa, että syrjivät käytännöt jatkuvat jopa tiimien rakentamisesta vastaavien keskuudessa.

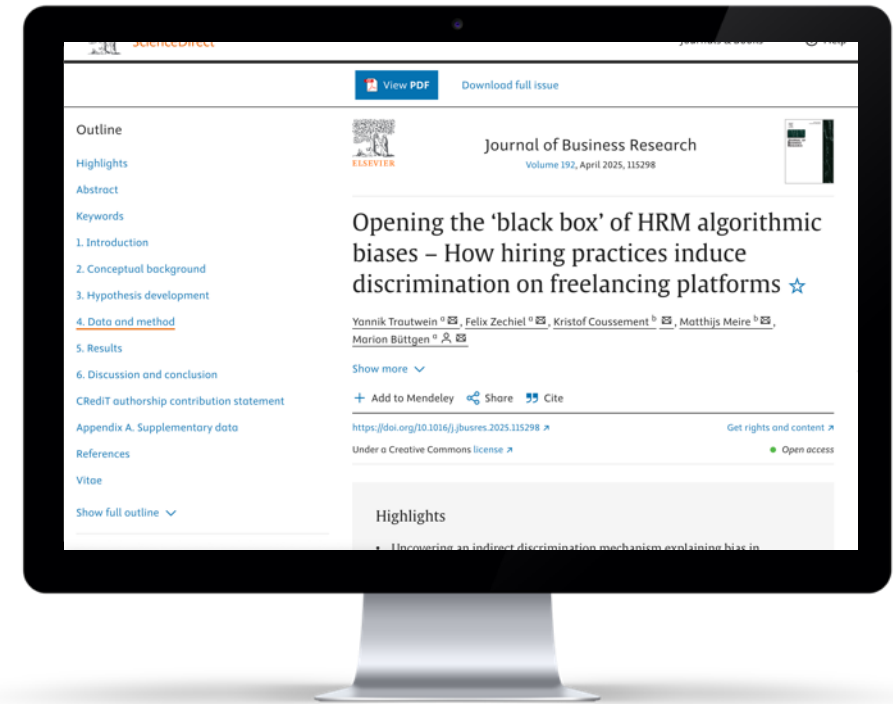
[Kysely](#)

[Klikkaa nähdäksesi](#)

Ennakkoluuloiset rekrytointikäytännöt

→ Freelance-markkinapaikat tukeutuvat yhä enemmän tekoälypohjaisiin sovitussjärjestelmiin, jotka vahvistavat niiden koulutustiedoissa ja algoritmeissa piileviä ennakkoluuloja ja eriarvoisuutta. Yli 44 000 profiilia käsittäneessä laajamittaisessa tutkimuksessa havaittiin, että naiset – etenkin mustat ja aasialaiset naiset – sekä nuoremmat hakijat saivat huomattavasti harvemmin suosituksia.

Tutkimus

Klikkaa nähdäksesi

Algoritmien ja alustojen ennakkoluulot

Digitaaliset alustat, joita aikoinaan ylistettiin osallistavina areenoina, vahvistavat usein olemassa olevia eriarvoisuuksia piilotettujen algoritmien ja epätasaisen moderoinnin kautta:

- Espanjalaisista nuorista tehdyn [tutkimuksen](#) mukaan Twitchin ja Discordin kaltaiset alustat suosivat cis-sukupuolisia, valkoisia, heteroseksuaalisia miehiä, mikä vahvistaa sukupuolistereotyyppioita ja sulkee pois sukupuolen normeista poikkeavat identiteetit.
- ”Algoritminen misogynoir” [-tutkimukset](#) paljastavat, että sisällön moderointijärjestelmät tukahduttavat suhteettomasti mustien naisten ääniä – poistamalla tai alistamalla heidän viestinsä – johtuen syvälle juurtuneista ennakkoluuloista sekä koodissa että käytännöissä.

[Klikkaa ladataksesi](#)

[Klikkaa lukeaksesi](#)

Inklusiivinen edustus mediassa

Painopistealue 3

Teollisuuslähtöiset strategiat

Vastatoimena puolueellisille mediayrityksille tuotantoyhtiöt ja sisällöntuottajat toteuttavat strategioita, joilla parannetaan edustavuutta sekä rakenteellisella että sisällöllisellä tasolla.

Tähän sisältyy esimerkiksi inklusiivista rekrytointia, herkkyyškoulutusta, sisältöohjeistuksia ja johtajuusohjelmia, jotka edistävät monimuotoisuutta tarinankerronnassa.

Aikeista tekoihin: strategiat osallistavalle medialle

Edellisen keskustelun pohjalta on selvää, että järjestelmälliset syrjivät käytännöt rekrytoinnissa ja sisällön jakelussa eivät ainoastaan haittaa syrjittyjen luovien tekijöiden pääsyä alalle ja urakehitystä, vaan ne myös muovaavat kulttuurimaisemaamme leimaavia narratiiveja.

Nämä ennakkoluulot rajoittavat näkökulmien monimuotoisuutta, vahvistavat stereotyyppioita ja haittaavat aidon sosiaalisen osallisuuden tavoittelua.

Vastauksena tähän useat mediayritykset ovat siirtyneet pelkistä aiejulistuksista konkreettisten, monitasoisten toimien toteuttamiseen, joiden tavoitteena on laajentaa edustusta.

Näihin aloitteisiin kuuluvat kohdennettu rekrytointi, pakollinen ennakkoluulokoulutus, toimitukselliset ohjeistukset ja lahjakkuuksien kehittämisrahastot, jotka kaikki on suunniteltu monipuolistamaan johtoa, tarinankerrontaa ja yleisön osallistumista.

Painopistealue 4

Politiikka ja sääntelykehykset

EU:n säännösten, yritysten aloitteiden ja mediavalvontaviranomaisten toimien tarkastelu

Euroopan unioni ja toimialajärjestöt toteuttavat toimia, joilla pyritään varmistamaan tiedotusvälineiden suurempi osallistavuus. Näitä ovat esimerkiksi politiikat, sääntely, rahoitusmahdollisuudet, sääntöjen noudattamisen varmistamiseen tähtäävät toimenpiteet sekä julkisen vastuuvollisuuden aloitteet.

Eurooppalaisten tiedotusvälineiden osallistavuuden ja monimuotoisuuden edistämiseksi on luotu yhdistelmä EU:n laajuisia säännöksiä, rahoitusohjelmia ja vastuumekanismeja. Näiden aloitteiden tavoitteena on purkaa rakenteellisia esteitä ja edistää edustavampaa mediaympäristöä.

EU:n politiikka ja sääntelykehykset

Internet-käyttäjien ihmisoikeusopas – 2014

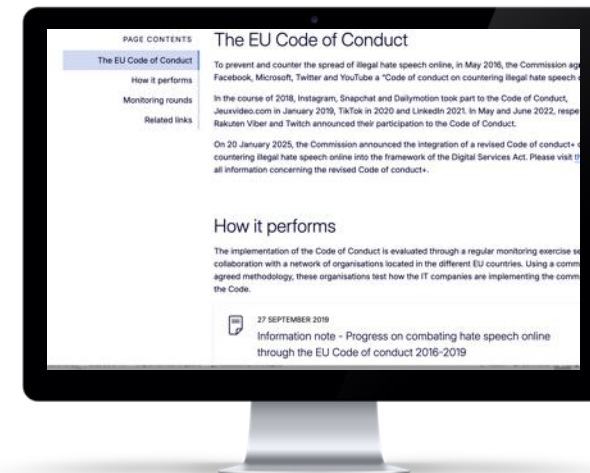
Esittelee peruseriaatteet, jotka suojaavat kaikkien internetin käyttäjien ihmisoikeuksia, kuten Euroopan ihmisoikeussopimus takaa.

Käytännesäännöt – 2016

Käytännesääntöjen tarkoituksena on ehkäistä ja torjua vihapuheen leviämistä verkossa. EU:ssa toimivien järjestöjen verkosto valvoo säännöllisesti, että IT-yritykset noudattavat sääntöjä.

[Klikkaa lukeaksesi](#)

[Napsauta nähdäksesi](#)

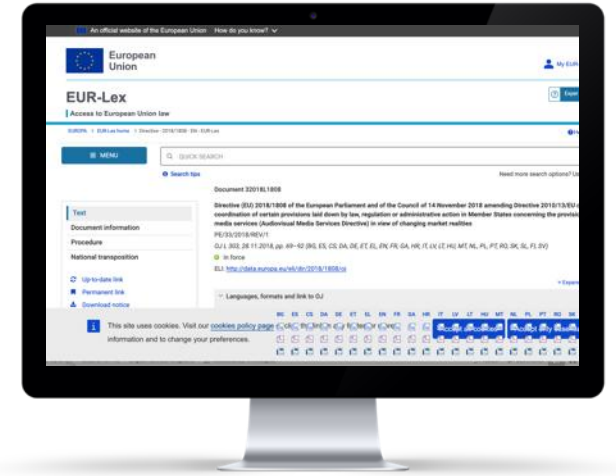
EU:n politiikka ja sääntelykehykset

Audiovisuaalisia mediapalveluja koskeva direktiivi (AVMSD) – 2018

Siinä vahvistetaan audiovisuaalisia mediapalveluja koskevat EU:n laajuiset säännöt, joiden mukaan palvelut eivät saa sisältää rotuun, sukupuoleen, uskontoon, kansallisuuteen tai muihin suojeltuihin ominaisuuksiin perustuvaa vihaan yllyttämistä. Siinä vaaditaan myös, että mediapalvelut on tehtävä esteettömämmiksi vammaisille.

Digitaalipalvelulaki (DSA) – 2022

DSA asettaa verkkopalveluille velvoitteita systeemisten riskien, kuten laittoman sisällön ja disinformaation leviämisen, hillitsemiseksi. Se asettaa verkkopalveluille velvoitteita läpinäkyvyyden ja vastuuvollisuuden parantamiseksi.

[Napsauta nähdäksesi](#)

[Napsauta nähdäksesi](#)

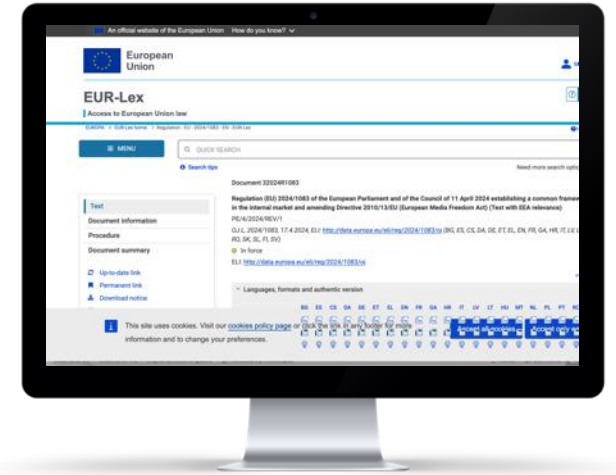
EU:n politiikka ja sääntelykehykset

Euroopan medianvapausasetus (EMFA) – 2024

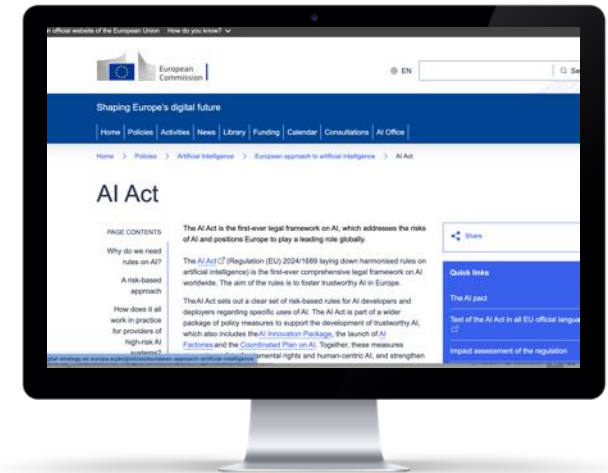
EMFA on merkittävä asetus, jonka tarkoituksena on vahvistaa tiedotusvälineiden moniarvoisuutta ja riippumattomuutta koko EU:ssa.

Tekoälylaki (AI) – 2024

Laki keskittyy edistämään tekoälyteknologioiden vastuullista kehittämistä ja käyttöönottoa, mukaan lukien toimenpiteet, joilla lievennetään tekoälyn perusoikeuksille, turvallisuudelle ja kansanterveydelle aiheuttamia riskejä. Koska tekoälyn rooli verkkosisällön moderoinnissa kasvaa, lailla on keskeinen merkitys haitallisen verkkokäyttämisen tahattoman edistämisen estämisessä.

Napsauta nähdäksesi

Napsauta nähdäksesi

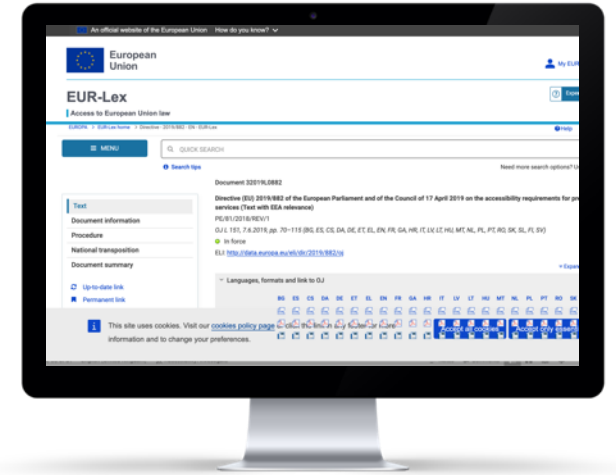
EU:n politiikka ja sääntelykehykset

Euroopan esteettömyyslaki (EAA) – 2025

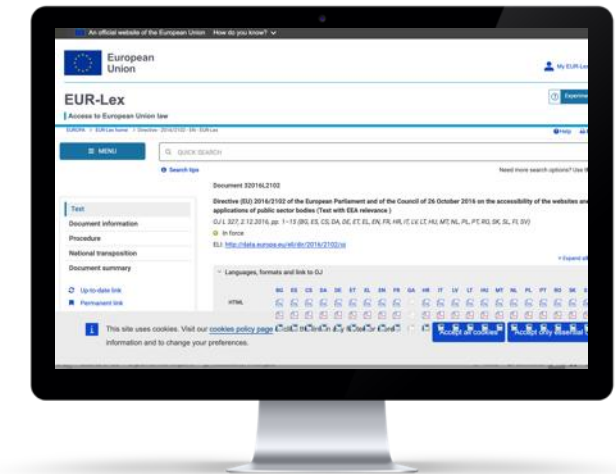
EAA velvoittaa julkisen median sisällön saattamisen vammaisten saataville. Tähän sisältyy vaatimuksia tekstityksistä, äänikuvauksista ja esteettömistä käyttöliittymistä, joilla varmistetaan, että mediapalvelut ovat inklusiivisia kaikille käyttäjille.

EU:n verkkosisällön saavutettavuusdirektiivi – 2025

Varmistaa, että julkisen sektorin verkkosivustot ja mobiilisovellukset ovat esteettömämpiä käyttäjille, erityisesti vammaisille.

Napsauta nähdäksesi

Napsauta nähdäksesi

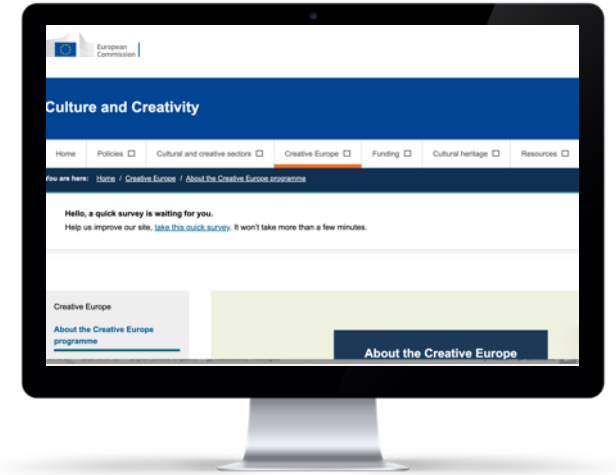
Rahoitus- ja kannustinjärjestelmät

[Luova Eurooppa -MEDIA-ohjelma \(2021–2027\)](#)

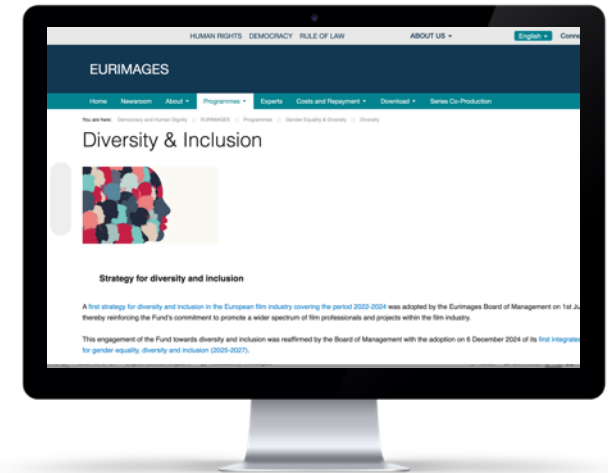
[Luova Eurooppa](#) – [MEDIA-ohjelman](#) puitteissa komissio on alkanut parantaa sukupuolten tasapainoa ja monimuotoisuutta tiedotusvälineissä ja audiovisuaalisella alalla tekemällä yhteistyötä sidosryhmien kanssa, lisäämällä tietoisuutta, keräämällä tietoja ja luomalla verkostoja.

[EURIMAGESin monimuotoisuus- ja osallisuusstrategia \(2022–2024\)](#)

Euroopan neuvoston kulttuuritukirahasto Eurimages on hyväksynyt monimuotoisuus- ja osallisuusstrategian (2022–2024) edistääkseen elokuvateollisuuden ammattilaisten ja hankkeiden monimuotoisuutta.

[Klikkaa nähdäksesi](#)

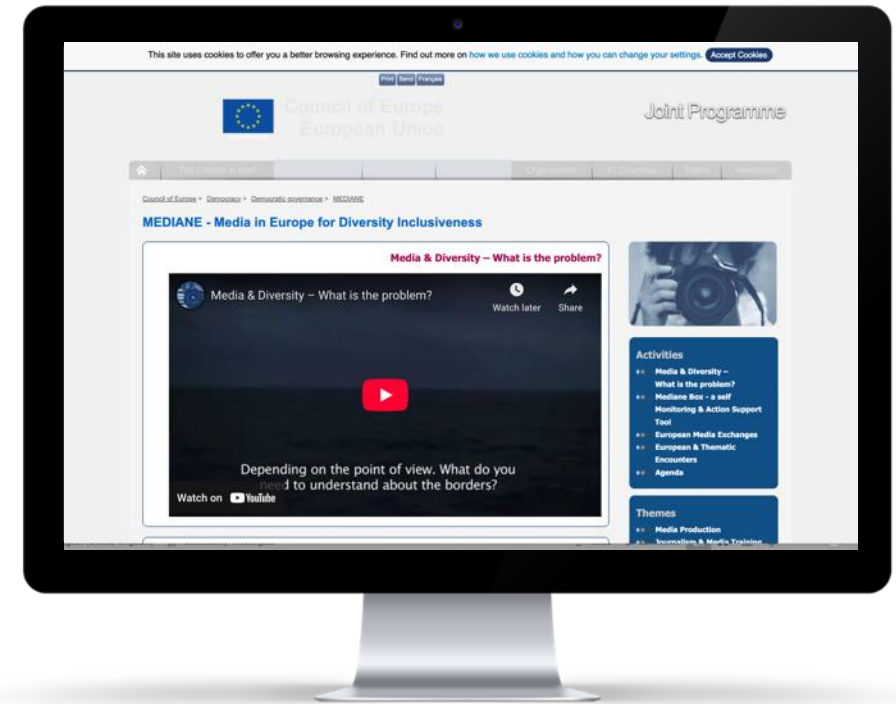

Rahoitus- ja kannustinjärjestelmät

MEDIANE: Monimuotoisuutta ja osallisuutta edistävä media Euroopassa (2013–2014)

Euroopan unionin, sen perusoikeus- ja kansalaisuusohjelman sekä Euroopan neuvoston yhteinen ohjelma, jonka tavoitteena on edistää aidosti monimuotoisia, osallistavia ja kulttuurienvälisiä tapoja suunnitella ja tuottaa mediasisältöä

[Klikkaa nähdäksesi](#)

Vaatimustenmukaisuus- ja vastuuvollisuusstoimenpiteet

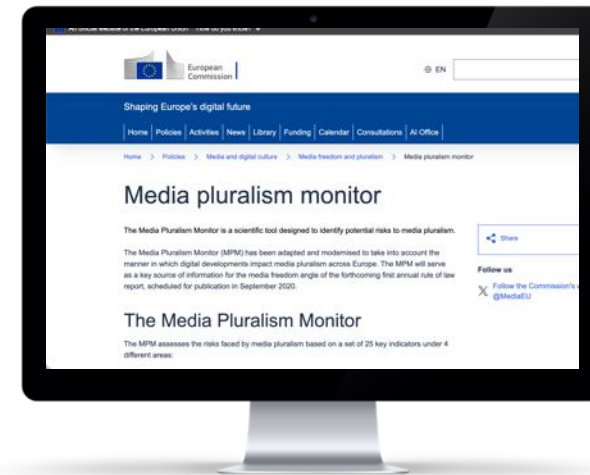
Media Pluralism Monitor (MPM)

Media Pluralism Monitor on tutkimusväline, jolla arvioidaan medi moniarvoisuuteen kohdistuvia riskejä EU:n jäsenvaltioissa. Se arvioi erilaisia tekijöitä, kuten markkinoiden keskittymistä, poliittista riippumattomuutta ja sosiaalista osallisuutta, ja tarjoaa tietoa poliittisten päätösten tueksi.

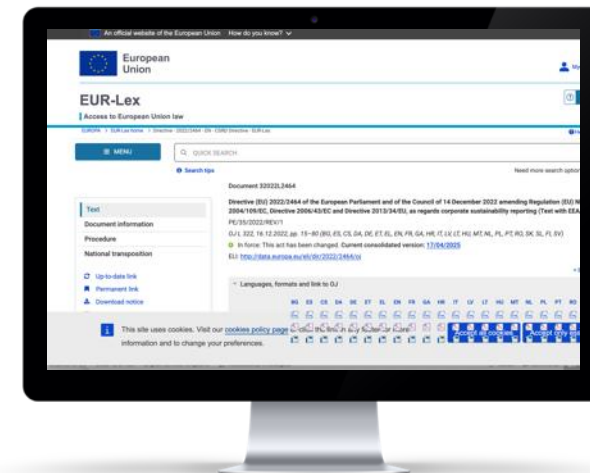
Monimuotoisuutta, tasa-arvoa ja osallisuutta (DEI) koskevat raportointivelvollisuudet

EU:n yritysten kestävän kehityksen raportointidirektiivi

(CSRD) sisältää erityisiä raportointivaatimuksia monimuotoisuudesta, tasa-arvosta ja osallisuudesta. Nämä säännökset velvoittavat yli 100 työntekijää työllistävät yritykset raportoimaan keskeisistä DEI-mittareista.

[Napsauta nähdäksesi](#)

[Napsauta nähdäksesi](#)

Aihe 2

Digitaalisen
tarinankerronnan voima:
stereotyyppien
haastaminen ja tasa-arvon
edistäminen

Valta ja vastuu

Painopistealue 1

Kertomuksilla on merkitystä

Tarinankerronnalla on potentiaalia muokata yleistä mielipidettä ja vahvistaa tai kyseenalaistaa ennakkoluuloja.

On ratkaisevan tärkeää tarkistaa tiedot ennen niiden jakamista ja arvioida sisältöä kriittisesti sitä kuluttaessa.

Väärätiedot voivat vahvistaa haitallisia ennakkoluuloja, jos niitä ei tarkisteta.

Digitaalisen tarinankerronnan kaksiteräinen voima

Digitaalinen tarinankerronta on tehokas väline, joka muokkaa yleistä keskustelua ja vaikuttaa siihen, miten yhteisöt suhtautuvat yhteiskunnallisiin kysymyksiin, identiteetteihin ja toisiinsa. Tarinat voivat inhimillistää, herättää myötätuntoa ja ajaa muutosta – mutta jos ne perustuvat väärään tietoon tai stereotypioihin, ne voivat yhtä helposti levittää haittaa, vahvistaa ennakkoluuloja ja syventää erimielisyyksiä. Valvomattomat väärät tiedot eivät vain vääristä tosiasioita – ne voivat:

Ruokkia muukalaisvihaa ja rasismia: erityisesti tarinoissa, jotka koskevat maahanmuuttajia, pakolaisia tai vähemmistöryhmiä.

Heikentää solidaarisuutta ja empatiaa eurooppalaisten yhteisöjen välillä.

Säilyttää haitallisia valtdynamiikoita vaimentamalla tai vääristelemällä syrjittyjen ääniä.

European Fact-Checking
Standards Network

Painopistealue 2

Tietojen
tarkistaminen

Totuudenmukaisuuden varmistaminen digitaalisessa tarinankerronnassa

Tunnustaen, kuinka digitaalinen tarinankerronta voi muokata yleistä mielipidettä ja rakentaa narratiiveja, meidän tulisi aina varmistaa, että tiedot ovat totta.

01

Tarkista lähteen luotettavuus

Ennen kuin luotat mihinkään tietoon, selvitä, mistä se on peräisin.

1

Tarkista läpinäkyvyys: Ilmoittaako lähde selkeästi, kuka se on, mikä on sen tehtävä ja miten se rahoitetaan?

2

Varo identiteettivarkauksia: Disinformaation levittäjät luovat usein kloonattuja verkkosivustoja – niin kutsuttuja ”doppelganger-operaatioita” – jotka jäljittelevät aitoja uutislähteitä levittääkseen väärää väitteitä.

3

Tarkista verkkotunnus: Epätavalliset verkkotunnuspäätteet, kuten ".ltd", ".online" tai ".xyz", voivat viitata väärennettyihin tai harhaanjohtaviin lähteisiin.

02

Tutki lähteen aiempia saavutuksia

Uskottavuus todistetaan ajan myötä – kiinnitä huomiota johdonmukaisuuteen ja läpinäkyvyyteen:

1

Tutki tiedotusvälineen historiaa: Onko se raportoinut tarkasti aiemmin? Julkaiseeko se oikaisuja, kun se tekee virheitä? Luotettavat tiedotusvälineet julkaisevat säännöllisesti oikaisuja virheiden sattuessa ja dokumentoivat avoimesti toimitukselliset periaatteensa ja rahoituslähteensä.

2

Tarkista niiden sidonnaisuudet: Onko niillä yhteyksiä poliittisiin tai kaupallisiin intressejä, jotka saattavat vaikuttaa niiden sisältöön? Tarkista "meistä" -osio tai niiden toimintaperiaatteet. Tutki kirjoittajia, toimittajia, avustajia jne.

3

Avoimuus on avainasia: Hyvämaineiset tiedotusvälineet julkistavat toimitukselliset periaatteensa, rahoituslähteensä ja avustajiensa henkilöllisyyden. Jos et löydä näitä tietoja, ole varovainen.

03

Tarkista tiedot useista luotettavista lähteistä

Älä koskaan luota yhteen ainoaan lähteeseen – riippumattomien lähteiden vahvistus on välttämätöntä:

1

Vertaile: Etsi aina vähintään kaksi tai kolme erillistä lähdettä, jotka vahvistavat saman tiedon.

2

Luota luotettaviin todisteisiin: kuten vakiintuneisiin uutisorganisaatioihin, vertaisarvioituihin akateemisiin tutkimuksiin ja virallisiin hallituksen tietoihin.

3

Varo manipulointia: Disinformaatiokampanjat valikoivat usein faktoja tai sekoittavat totuuden ja valheita luodakseen vakuuttavia mutta harhaanjohtavia tarinoita.

4

Etsi ensisijaisia todisteita: virallisia tietokokonaisuuksia, vertaisarvioituja tutkimuksia tai suoria haastatteluja – äläkä toisen käden yhteenvetoja, jotka saattavat vääristää tai jättää pois asiayhteyden.

04

Varo tunneperäistä manipulointia ja sensaatiohakuisuutta

Väärätiedot kukoistavat voimakkaiden tunneperäisten reaktioiden varassa:

1

Pysähdy ja mieti: Jos sisältö herättää vihaa, pelkoa tai moraalista suuttumusta, ota askel taaksepäin ennen jakamista. Väärät tarinat hyödyntävät usein tunteita.

2

Arvioi kielenkäyttöä: Käytetäänkö liioittelua tai kiihottavaa retoriikkaa? Onko teksti puolueeton? Syytetäänkö siinä tiettyä ryhmää ilman todisteita?

3

Vältä klikkihuijauksia: Sensaatiohakuiset otsikot uhraavat usein vivahteet ja tarkkuuden shokkiarvon vuoksi. [UNESCO](#) varoittaa, että vaikuttajat asettavat usein suosion tarkkuuden edelle, minkä seurauksena kaksi kolmasosaa heistä jättää tekemättä perustarkistukset ja vahvistaa sensaatiomaisia väitteitä.

4

Suosi kontekstirikkaita uutisia: Paras journalismi selittää monimutkaisia asioita, esittää useita näkökulmia ja välttää mustavalkoisia kertomuksia.

05

Käytä media- ja faktantarkistus-työkaluja

Digitaaliset työkalut voivat auttaa sisällön tarkistamisessa sekunneissa:

- 1** **Kuvien ja videoiden käänteinen haku:** [Google Reverse Image](#)- tai [InVid](#)-kaltaisten työkalujen avulla voit jäljittää valokuvien ja videoiden alkuperäisen lähteen – tämä on ratkaisevan tärkeää kierrätettyjen tai manipuloitujen tiedotusvälineiden havaitsemiseksi.
- 2** **Tosiasioiden tarkistustyökalut:** [Snopesin](#), [FactCheck.orgin](#) ja [PolitiFactin](#) kaltaiset verkkosivustot tutkivat ja kumovat säännöllisesti virallisesti leviävää väärää tietoa.
- 3** **Seuraa disinformaatiotrendejä:** [EUvsDisinfo](#) ja vastaavat alustat paljastavat koordinoituja kampanjoita ja tarjoavat esimerkkejä nykyisistä disinformaatiotaktiikoista.
- 4** **Käytä selainlaajennuksia:** Jotkut työkalut voivat ohjata sinut epäluotettaville verkkosivustoille tai tarjota reaaliaikaista kontekstia selaamisen aikana.

Vastuullisen käytön varmistaminen

Digitaalisen tarinankerronnan tulisi aina olla eettistä, jotta marginaalisoitujen henkilöiden kuvaus olisi tarkka ja kunnioittava. Tähän kuuluu tietoon perustuvan suostumuksen hankkiminen, sensaatiohakuisuuden välttäminen ja yhteisölähtöisten kertomusten asettaminen etusijalle.

Eettisessä tarinankerronnassa tulisi myös ottaa huomioon intersektionaalisuus. Intersektionaalisuus tarkastelee, miten identiteetin eri ulottuvuudet – kuten rotu, sukupuoli, vammaisuus ja sosioekonominen asema – risteävät ja vaikuttavat yksilön kokemukseen. Osallistava tarinankerronta tulisi tuoda esiin näitä monimutkaisia tekijöitä sen sijaan, että ihmiset pelkistettäisiin yhteen identiteettiin.

Painopistealue 3

Eettinen
tarinankerronta

9

periaatetta

Tarinankerronnan

Digitaalisen tarinankerronnan on tehtävä muutakin kuin vain välittää faktoja – sen on noudatettava eettisiä periaatteita, jotka turvaavat syrjittyjen ihmisten ihmisarvon ja toimintakyvyn. Tämä tarkoittaa totuudenmukaisen ja kunnioittavan esittämistavan varmistamista, tietoon perustuvan suostumuksen hankkimista, sensaatiohakuisuuden välttämistä, yhteisölähtöisten kertomusten asettamista etusijalle sekä sellaisen risteävän näkökulman soveltamista, joka kunnioittaa ihmisten elämän koko monimutkaisuutta. Yhdessä nämä toimintatavat tekevät digitaalisista kertomuksista tehokkaita välineitä voimaannuttamiseen, oikeudenmukaisuuteen ja osallisuuteen. Seuraavissa dioissa tarkastelemme **tarinankerronnan kahdeksaa periaatetta**.

01 Älä aiheuta haittaa

Ettinen tarinankerronta alkaa yksinkertaisesta mutta olennaisesta sitoumuksesta: suojele tarinoissasi esiintyviä ihmisiä. Tarinankerrontaan osallistuvien turvallisuus, arvokkuus ja henkinen hyvinvointi on aina asetettava etusijalle suhteessa mihin tahansa vaikuttamistavoitteeseen tai mediatavoitteeseen. Tämä edellyttää jatkuvaa pohdintaa – ennen tarinankerrontaa, sen aikana ja sen jälkeen.

Sinun tulee arvioida, voiko tarinan jakaminen altistaa jonkun henkiseksi kärsimykseksi, sosiaaliselle vastareaktiolle, oikeudellisille riskeille tai entistä suuremmalle syrjäytymiselle.

Kysy itseltäsi: *jos tämä olisi minun tarinani, tuntuuko se turvalliselta?* Käytä empatiaa koko prosessin ajan – erityisesti ennen julkaisua. Muokkaa prosessia tarvittaessa haitan ehkäisemiseksi.

Jos olet epävarma, aseta osallistujan ihmisyyttä etusijalle yleisön uteliaisuuteen nähden. Käytä tarinankerrontaa huolenpidon välineenä, ei pelkästään viestintänä.

02 Totuus otsikoiden sijaan

Algoritmien ja viraalisen sisällön ohjaamassa maailmassa on houkuttelevaa muotoilla tarinoita niin, että ne saavat mahdollisimman suuren vaikutuksen. Eettinen tarinankerronta kuitenkin vastustaa sensaatiohakuisuutta. Se kertoo totuuden – silloinkin, kun totuus on hiljainen, monimutkainen tai vaikeasti selitettävä.

Varmista tarkkuus huolellisella faktantarkistuksella ja kontekstilla. Älä manipuloida kuvia tai sanoja liioitellaksesi vaikeuksia tai herättääksesi sääliä. Vältä klikkihuijauksia tai liian dramaattista kieltä, joka vääristää avustajien todellista elämää.

Rehellinen tarinankerronta kunnioittaa yleisön älykkyyttä ja aiheen arvoa. Esitä tarinat sellaisina kuin ne ovat – älä sellaisina kuin ne saattaisivat toimia verkossa.

03 Avoimuus ja vastuullisuus

Kerro selkeästi, kuka olet, mikä on tarkoituksesi ja miten toimit. Kerro yleisöllesi, kuka olet, mikä on suhteesi tarinaan ja miten se on syntynyt. Kerro, mitä tiedät – ja mitä et tiedä.

Läpinäkyvyyteen kuuluu toimituksellisten valintojen selittäminen, rahoituksen tai kumppanuuksien paljastaminen sekä tietojen antaminen siitä, miten avustajat on valittu. Kun virheitä tapahtuu (ja niitä tapahtuu), korjaa ne avoimesti ja viipymättä.

Vastuullisuus tarkoittaa myös sitä, että seisot työsi takana. Eettiset tarinankertoajat ovat vastuussa paitsi siitä, mitä he luovat, myös siitä, miten se ymmärretään, jaetaan ja muistetaan.

04 Kunnioita ihmisarvoa

Osallistujat eivät ole hahmoja – he ovat ihmisiä, joilla on toimintakyky, historia ja ääni. Eettinen tarinankerronta kohtelee heitä kumppaneina, ei rekvisiittana. Tämä tarkoittaa, että heidät kutsutaan mukaan luomaan tarinaa yhdessä, kunnioitetaan heidän toiveitaan ja käytetään kieltä ja kuvastoa, joka vahvistaa heidän ihmisyyttään.

Vältä kertomuksia, jotka perustuvat sääliin tai pelastajan asenteeseen. Keskity sen sijaan vahvuuteen, sinnikkyteen ja elettyihin kokemuksiin. Anna ihmisten puhua omalla äänellään, omalla kielellään ja omilla ehdoillaan.

Ennen kaikkea muista, että olet vieras jonkun toisen tarinassa. Kuuntele nöyryydellä. Esitä asiat huolellisesti.

05 Kulttuurinen herkkyys

Kulttuuri ei ole pelkkä taustatekijä – se muokkaa sitä, miten ihmiset näkevät itsensä ja miten heidän tarinansa kehittyvät. Eettinen tarinankerronta kunnioittaa tätä oppimalla ja kunnioittamalla tarinankertojien kulttuurista kontekstia.

Vältä stereotypioita, kulttuurista omimista ja liioiteltua yleistämistä. Yhteisöt ovat monimuotoisia, joten ota aikaa ymmärtää paikallisia dynamiikoita, tapoja ja historiaa. Ole tietoinen moraalisisista normeista, viestintätavoista ja valtarakenteista.

Ennen sisällön keräämistä rakenna suhteita ja kuuntele paikallisten mielipiteitä. Jaa luonnokset palautetta varten. Kulttuurinen herkkyys auttaa varmistamaan, että tarinoita jaetaan kunnioittavasti, ei yksinkertaistamalla.

06 Olemme kaikki moniulotteisia ja moniulotteisten tekijöiden leikkauspisteessä

Yksikään identiteetti ei määritä ihmistä. Rotu, sukupuoli, vammaisuus, sosiaalinen luokka, ikä, uskonto ja muut tekijät risteävät ja muovaavat kokemuksia. Eettinen tarinankerronta heijastaa tätä monimutkaisuutta sen sijaan, että se tasoittaisi ihmiset yksittäisiin rooleihin.

Esitä tarinan kertojat kokonaisuudessaan: heidän työnsä, unelmansa, perheensä, kamppailunsa ja ilonsa. Köyhyydestä kärsivä henkilö voi olla myös opettaja, vanhempi tai yhteisön johtaja. Taltioi todellisen elämän rikkaus.

Ristikkäiset tarinat ovat rehellisempiä – ja vaikuttavampia. Ne haastavat stereotyyppiä ja auttavat yleisöä näkemään yhteisen ihmisyyden erojen yli.

07 Tietoon perustuva suostumus

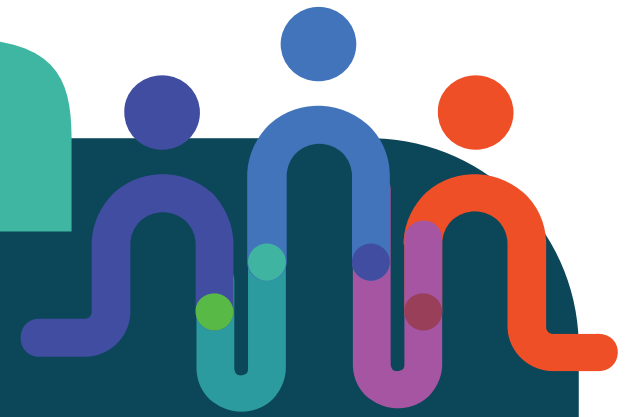
Suostumus ei tarkoita pelkästään lomakkeen allekirjoittamista – kyse on viestinnästä, selkeyttä ja hallinnasta. Osallistujien tulisi ymmärtää, miten heidän tarinaansa käytetään, missä se julkaistaan ja kuka sen näkee.

Anna ihmisille aikaa miettiä, esittää kysymyksiä ja asettaa rajoja. Varmista, että he tietävät voivansa kieltäytyä tai muuttaa mieltään myöhemmin. Suostumuksen tulee olla tietoinen, vapaaehtoinen ja jatkuva.

Kunnioita osallistujien oikeutta ohjata omaa tarinaansa. Tarina voi kuulua projektiisi, mutta se alkaa aina siitä henkilöstä, joka on sen kokenut.

08 Yksityisyys ja luottamuksellisuus

Henkilön identiteetin suojaaminen on usein ratkaisevan tärkeää – etenkin tarinoissa, joissa on kyse traumasta, syrjäytymisestä tai riskistä. Vaikka suostumus olisi annettu, mieti huolellisesti, mitä yksityiskohtia jaat.

Hämärtä nimet, kasvot tai paikat tarvittaessa. Noudata tietosuojalakeja, kuten GDPR:ää, ja aseta aikarajat sille, kuinka kauan henkilötietoja säilytetään tai julkaistaan.

Säilytä arkaluontoista materiaalia turvallisesti ja hävitä se, kun sitä ei enää tarvita. Luottamuksellisuus ei ole vain lakisääteinen velvollisuus – se on merkki kunnioituksesta ja huolenpidosta.

09 Huolehtiminen tarinankertojasta

Eettinen tarinankerronta tarkoittaa myös tarinankertojien huolehtimista.

Tarinankertojat – etenkin ne, jotka jakavat omakohtaisia kokemuksiaan tai työskentelevät herkissä tai polarisoivissa ympäristöissä – voivat joutua kohtaamaan henkistä räsitusta, vihapuhetta tai verkkohäirintää. Aseta heidän hyvinvointinsa, turvallisuutensa ja mielenterveytensä etusijalle koko tarinankerronnan prosessin ajan.

Tunnista tarinankerronnan aiheuttama henkinen rasitus – etenkin kun kyse on trauman uudelleenläpikäymisestä, identiteetin etsimisestä tai totuuden puhumisesta valtaapitäville.

Luo tilaa pohdiskeluun, lepoon ja henkiseen tukeen. Varmista ennen julkaisua, että tarinan kertojat ovat tietoisia riskeistä, joita liittyy tarinan julkiseen jakamiseen, erityisesti verkossa. Valmista heitä mahdollisiin vastareaktioihin ja tarjoa työkaluja tai resursseja, joiden avulla he voivat vastata haitallisiin kommentteihin tai käsitellä niitä.

Ja muista: **tämä periaate koskee myös sinua.**

Painopistealue 4

Tarinankerronta
vaikuttamistyönä

Median käyttö tasa-arvon, oikeudenmukaisuuden ja systeemisen muutoksen edistämiseksi

Tarinankerronta on keskeinen aktivismin väline, jonka avulla aliedustetut yhteisöt voivat kiinnittää huomiota sosiaalisen oikeudenmukaisuuden kysymyksiin ja vaikuttaa poliittisiin muutoksiin yhteiskunnallisen muutoksen edistämiseksi. Digitaalinen media mahdollistaa ruohonjuuritason aktivistien tavoittavan globaalin yleisön.

Digitaalinen tarinankerronta aktivismin ja muutoksen edistämiseksi

 Nyt kun olemme todenneet, että digitaalisen tarinankerronnan on oltava totuudenmukaista ja eettistä, tarkastellaan sen potentiaalia vaikuttavana aktivismin välineenä.

Tarinankerronta herättää abstraktit aiheet eloon ja muuttaa tiedot mukaansatempaaviksi, samaistuttaviksi kertomuksiksi, jotka resonoivat sekä emotionaalisesti että älyllisesti. Digitaaliset alustat antavat ruohonjuuritason äänille mahdollisuuden ohittaa perinteiset portinvartijat, tavoittaa globaalin yleisön ja muuttaa narratiivia niiden hyväksi, joita usein ei kuulla. Kun henkilökohtaiset todistukset yhdistetään vankkoihin todisteisiin ja strategiseen viestintään, tarinankerronta voi muuttaa yleistä mielipidettä, vaikuttaa politiikkaan ja voimaannuttaa syrjäytyneitä yhteisöjä ottamaan takaisin omat tarinansa.

Tutkitaanpa kampanjoita, jotka osoittavat, kuinka eettinen digitaalinen tarinankerronta voi edistää sosiaalista oikeudenmukaisuutta, muokata politiikkaa ja edistää osallistavampia yhteiskuntia.

Aihe 3

Digitaalinen
tarinankerronta
yhteiskunnallisen
muutoksen edistämiseksi:
eurooppalaisia aloitteita ja
esimerkkitapauksia

Vaikuttavien digitaalisten kampanjoiden tapaustutkimuksia

Painopistealue 1

Vaikuttavat digitaaliset kampanjat

Digitaalisilla kampanjoilla on voima haastaa syrjintää, vahvistaa syrjittyjen ääniä ja ajaa poliittista muutosta. On olemassa monia strategioita, jotka ovat johtaneet onnistuneisiin edunvalvontatoimiin ja lisänneet kansalaisten sitoutumista ihmisoikeuskysymyksiin. Monissa eurooppalaisissa aloitteissa käytetään sosiaalista mediaa, videosisältöä ja interaktiivista tarinankerrontaa tietoisuuden lisäämiseksi kiireellisistä yhteiskunnallisista kysymyksistä.

Liikkeiden mobilisointi digitaalisten alustojen kautta

Painopistealue 2

Sosiaalinen media ja aktivismi

Sosiaalisesta mediasta on tullut keskeinen työkalu nykyaikaisessa aktivismissa, sillä sen avulla yksilöt ja organisaatiot voivat mobilisoida tukea, jakaa tarinoita ja haastaa epäoikeudenmukaisuuksia reaaliajassa. Digitaaliset liikkeet voivat hyödyntää digitaalista tarinankerrontaa tavoittaakseen globaalin yleisön ja ajaakseen lainsäädännöllisiä tai yhteiskunnallisia uudistuksia.

Paikallisten äänten vahvistaminen tarinankerronnan avulla

Digitaalinen media vahvistaa yhteisön osallistumista ja antaa syrjäytyneille mahdollisuuden kertoa omia tarinoitaan tarjoamalla alustan niiden jakamiselle. Osallistava tarinankerronta on keskeistä aitouden varmistamiseksi ja toimijuuden edistämiseksi yhteisöissä.

Painopistealue 3

Yhteisön osallistuminen

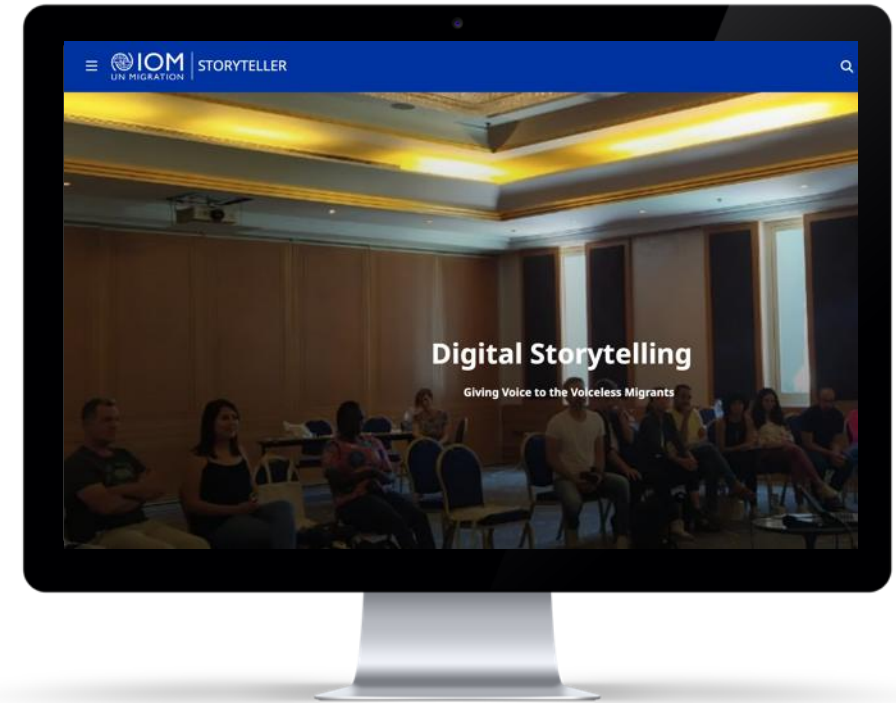

Nuorten romanien ääni – Muutos alkaa meistä!

Digitaaliset työkalut – älypuhelimista kuvankäsittelyohjelmistoihin ja sosiaalisen median alustoihin – ovat tehneet yhteisöjen äänen tuomisen maailmalle helpommaksi kuin koskaan. Yhdistettynä koulutukseen, mentorointiin ja eettisiin ohjeisiin nämä työkalut voivat avata uusia tapoja kansalaisvaikuttamiseen ja yhteiskunnalliseen muutokseen. Esimerkki:

Nuorten romanien ääni – Muutos alkaa meistä!

[Klikkaa nähdäksesi](#)

Sitoutumisen, julkiseen politiikkaan kohdistuvan vaikutuksen ja yleisön reaktioiden arviointi

Painopistealue 4

Vaikutusten mittaaminen

Jotta digitaalisen tarinankerronnan aloitteet olisivat tehokkaita, organisaatioiden on mitattava niiden vaikutusta. Tähän kuuluu yleisön tavoittamisen, sitoutumisen tason sekä digitaalisten kampanjoiden vaikutuksesta syntyneiden konkreettisten politiikan muutosten arviointi.

Digitaalisen tarinankerronnan vaikutusten mittaaminen

Jotta digitaalinen tarinankerronta voisi aidosti edistää yhteiskunnallista muutosta, sen on oltava muutakin kuin vain mukaansatempaavaa tarinankerrontaa – sen on myös oltava mitattavissa. Tarinankerrontaan liittyvien hankkeiden vaikutusten arviointi auttaa organisaatioita ymmärtämään, mikä toimii, tarkentamaan strategioitaan ja varmistamaan vastuullisuuden. Se osoittaa myös rahoittajille, sidosryhmille ja yhteisöille, että heidän panoksensa tuottaa konkreettisia tuloksia.

Digitaalisen tarinankerronnan vaikutusten mittaaminen edellyttää sekä laadullisten että määrällisten lähestymistapojen yhdistelmää.

Keskeiset indikaattorit

Yleisön tavoitavuus ja sitoutuminen: Katselukerrat, jakamiset, kommentit ja klikkausprosentit paljastavat, kuinka laajalle uutinen leviää ja miten ihmiset suhtautuvat siihen.

Tunnelman analysointi ja keskustelun muutokset: Julkisen keskustelun, tiedotusvälineiden uutisoinnin ja kommenttien sävyn seuranta auttaa arvioimaan, vaikuttaako tarina asenteisiin tai muuttaako se narratiiveja.

Yhteisön palaute: Keräämällä vastauksia kampanjassa esitellyiltä tai sen vaikutuspiirissä olevilta varmistetaan, että tarinankerronta pysyy eettisenä, kunnioittavana ja yhteisön tavoitteiden mukaisena.

Vaikutus politiikkaan ja rakenteelliset muutokset: Todisteet lainsäädäntökeskustelusta, institutionaalisista uudistuksista tai kampanjatoimiin liittyvistä uusista rahoitusmäärärahoista osoittavat syvempää, systeemistä vaikutusta.

Aihe 4

Kulttuurin säilyttäminen
digitaalisella aikakaudella:
Perinnön ja
alkuperäiskansojen äänen
turvaaminen

Painopistealue 1

Digitaaliset työkalut
kulttuuriperinnön
hyödyntämiseen

Tekoäly, virtuaalitodellisuus ja verkkopalvelut kulttuuriperinteiden dokumentointiin

Uudet teknologiat, kuten tekoäly, virtuaalitodellisuus ja digitaaliset arkistot, ovat keskeisessä roolissa kulttuuriperinnön säilyttämisessä. Näiden työkalujen avulla yhteisöt voivat dokumentoida ja jakaa perinteitään innovatiivisilla tavoilla.

Digitaaliset työkalut kulttuuriperinnön säilyttämiseen

➔ Digitaalinen innovaatio muuttaa tapaa, jolla säilytämme kulttuuriperintöä ja suhtaudumme siihen. Tekoälyn, virtuaalitodellisuuden (VR) ja verkkopalvelujen kaltaiset työkalut antavat yhteisöille ja opettajille mahdollisuuden dokumentoida ja jakaa perinteitä entistä laajemmin ja syvällisemmin. Ne auttavat suojelemaan aineetonta kulttuuriperintöä, kuten suullista perimätietoa, rituaaleja ja kieliä, ja tarjoavat samalla mukaansatempaavia tapoja olla yhteydessä menneisyyteen.

➔ Tekoäly voi elvyttää uhanalaisia kieliä, restauroida asiakirjoja ja paljastaa unohdettuja tarinoita. Virtuaalitodellisuus mahdollistaa historiallisten kohteiden ja tapahtumien tutkimisen mistä tahansa, mikä lisää kokemuksen tunne- ja aistillista rikkautta. Digitaaliset arkistot keskittävät aineistot ja antavat yhteisöille enemmän valtaa päättää, miten niiden kulttuuriperintöä jaetaan.

➔ Tekemällä kulttuurista interaktiivisempaa ja osallistavampaa nämä teknologiat edistävät koulutusta, tiedonvaihtoa ja kulttuurienvälistä vuoropuhelua. Digitaalisesta tarinankerronnasta tulee elävä silta sukupolvien välillä – se kunnioittaa menneisyyttä ja muokkaa samalla tulevaisuutta.

Kunnioittavan ja yhteisölähtöisen esittämisen varmistaminen

Kulttuurisen tarinankerronnan tulisi olla sen edustamien yhteisöjen ohjaamaa, jotta perinteet ja historia dokumentoidaan tarkasti ja kunnioittavasti. Liian kauan kulttuuriset kertomukset ovat olleet ulkopuolisten muovaamia, mikä on usein johtanut vääristelyihin, omaksumiseen tai kuvattujen yhteisöjen toimijuuden menettämiseen. Varmistamalla, että yhteisöt säilyttävät auktoriteetin omista kertomuksistaan, edistetään sekä kulttuurin säilyttämistä että eettistä esittämistä.

Painopistealue 2

Kulttuurinen tarinankerronta

Yhteisöjen voimaannuttaminen omien tarinoidensa jakamiseen

Kulttuurinen tarinankerronta on olennaista identiteetin, muistin ja perinteiden säilyttämiselle – mutta sen on oltava kunnioittavaa ja yhteisölähtöistä. Liian kauan ulkopuoliset ovat muokanneet kertomuksia alkuperäiskansoista ja syrjäytyneistä kulttuureista, mikä on usein johtanut vääristelyihin tai tietojen häviämiseen. Todellinen säilyttäminen alkaa siitä, että yhteisöt kertovat omat tarinansa omalla äänellään.

Kun tarinankerronta on yhteisölähtöistä, se takaa aitouden, suojaa vääristelyiltä ja heijastaa todellista elämää. Eettiseen käytäntöön kuuluu huomiota kieleen, suostumukseen, kontekstiin ja sukupolvien väliseen tietoon. Se vahvistaa identiteettiä, edistää ylpeyttä ja rakentaa kulttuurista ymmärrystä.

Digitaaliset työkalut voivat tehostaa tätä prosessia – mutta vain, jos ne asettavat tarinankertojien toimijuuden keskiöön, kunnioittavat paikallista tietoa ja henkistä omaisuutta sekä asettavat yhteisen luomisen etusijalle esittämisen sijaan.

Esteettömyyden, omistajuuden ja digitaalisen kuilun käsitteleminen

Painopistealue 3

Digitaalisen säilyttämisen haasteet

Digitaalisen kulttuuriperinnön säilyttämisen eduista huolimatta haasteita on edelleen, kuten syrjäytyneiden yhteisöjen pääsyn varmistaminen, kulttuurisen immateriaaliomaisuuden suojeleminen ja teknologisten esteiden ylittäminen.

Oikeudenmukaisuus, omistajuus ja kestävyys digitaalisessa kulttuuriperinnössä

→ Digitaaliset työkalut ovat mullistaneet kulttuuriperinnön säilyttämisen, mutta ne tuovat mukanaan myös haasteita. Tasapuolisen pääsyn varmistaminen on ratkaisevan tärkeää, etenkin syrjäytyneille yhteisöille, jotka kohtaavat esteitä kuten infrastruktuurin, kielen ja kustannusten muodossa. Digitaalinen kuilu voi rajoittaa sitä, kuka hyötyy säilyttämistoimista.

→ Kulttuurinen omistajuus on toinen huolenaihe. Perinteiden ja historian digitalisoituessa herää kysymyksiä siitä, kuka hallitsee tätä sisältöä ja miten sitä käytetään. Ilman suojatoimia digitalisointi voi johtaa hyväksikäyttöön ja yhteisön hallinnan menettämiseen. Immateriaalioikeuksien suojeleminen on olennaisen tärkeää.

→ Lisäksi digitaaliset arkistot kohtaavat kestävyysongelmia. Vanhentuneet formaatit, palvelinviat ja tietojen menetys ovat riskejä, jos niitä ei hallita asianmukaisesti. Säilyttäminen vaatii jatkuvia investointeja ja yhteistyötä sekä materiaalien että niiden kulttuurisen merkityksen suojelemiseksi.

Kulttuuriperinnön suojelua koskevien eurooppalaisten aloitteiden tarkastelu

Painopistealue 4

Politiikka ja
institutionaalinen tuki

Hallitukset ja instituutiot ovat avainasemassa digitaalisen kulttuuriperinnön hankkeiden rahoittamisessa ja tukemisessa, jotta kulttuurinen monimuotoisuus säilyy nopean digitaalisen muutoksen aikakaudella.

Politiikka ja kumppanuudet digitaalisella aikakaudella

Eurooppalaiset hallitukset ja instituutiot tunnustavat kulttuuriperinnön säilyttämisen tuen tärkeyden digitaalisen muutoksen keskellä. Poliittien puitteet, rahoitus ja yhteistyö ovat ratkaisevia tekijöitä, kun halutaan varmistaa, että syrjäytyneiden yhteisöjen perinteet säilyvät digitaalisissa tiloissa.

Tukemalla digitaalisia aloitteita instituutiot auttavat ylläpitämään kulttuuriperinnön säilyttämisen saavutettavuutta, eettistä eheyttä ja osallistavuutta. Poliittika asettaa standardit kulttuurisisällön keräämiselle, tallentamiselle ja jakamiselle sekä edistää innovaatioita luovien alojen ja teknologia-alan kumppanuuksien kautta.

Näiden aloitteiden tavoitteena on tuoda Euroopan kulttuuririkkaus monipuolisen yleisön ulottuville kunnioittaen paikallisia olosuhteita ja kannustamalla yhteisöjen osallistumista. Ne edistävät myös kulttuurienvälistä vuoropuhelua, tukevat luovia aloja ja vauhdittavat koulutusta ja matkailua tekemällä kulttuuriperinnöstä entistä interaktiivisempaa.